

MUNI
MED

Práva pacientů Práva hospitalizovaných dětí

Podzim 2024

Práva pacientů

- První charta práv nemocných byla vyhlášena v USA (1972), kde byly vždy vysoce ceněny lidská práva a občanské svobody
- David Anderson (farmakolog z Virginie) – formuloval první kodex
- V 80 letech ve všech vyspělých zemích jsou Práva pacientů brána jako samozřejmost.
- vyhlášeny Centrální etickou komisí MZ ČR dne 25. 2.1992
- 1993 v ČR schválena Charta práv hospitalizovaných dětí
- Zákon č. 372/2011Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů
- *„Pacientem se rozumí fyzická osoba, které jsou poskytovány zdravotní služby.“*

Práva pacientů

- Pacient má právo *na ohleduplnou odbornou* zdravotnickou péči prováděnou s porozuměním kvalifikovanými pracovníky.
- Pacient má právo *znát jméno lékaře a dalších zdravotnických pracovníků, kteří ho ošetřují.*
- Má právo *žádat soukromí* a služby přiměřené možnostem ústavu, jakož i možnost *denně se stýkat se členy své rodiny či s přáteli.* Omezení takového způsobu (tzv. kontinuálních) návštěv může být provedeno pouze ze závažných důvodů.
- Pacient má právo získat od svého lékaře *údaje* potřebné k tomu, aby mohl před zahájením každého dalšího nového diagnostického a terapeutického postupu zasvěceně *rozhodnout, zda s ním souhlasí.* Vyjma případů *akutního ohrožení má být náležitě informován o případných rizicích, která jsou s uvedeným postupem spojena.* Pokud existuje více alternativních postupů nebo pokud pacient vyžaduje informace o léčebných alternativách, má na seznámení s nimi právo. Má rovněž právo znát jména osob, která se na nich účastní.

Práva pacientů

- Pacient má v rozsahu, který povoluje zákon, **právo odmítnout léčbu** a má být současně informován o zdravotních důsledcích svého rozhodnutí.
- V průběhu ambulantního i nemocničního vyšetření, ošetření a léčby má nemocný právo na to, aby byly v souvislosti s programem léčby brány **maximální ohledy na jeho soukromí a stud.** Rozbory jeho případu, *konzultace vyšetření a léčba jsou věci důvěrnou a musejí být prováděny diskrétně.*
- Přítomnost osob, které nejsou na léčbě přímo zúčastněny, musí odsouhlasit nemocný, a to i ve fakultních zařízeních, pokud si tyto osoby nemocný sám nevybral.
- Pacient má právo očekávat, že **veškeré zprávy a záznamy týkající se jeho léčby jsou považovány za důvěrné.** Ochrana informací o nemocném musí být zajištěna i v případech počítačového zpracování.

Práva pacientů

- Pacient má právo očekávat, že nemocnice musí podle svých možností přiměřeným způsobem vyhovět pacientovým žádostem o poskytování péče v míře odpovídající povaze onemocnění. Je-li to nutné, může být pacient předán jinému léčebnému ústavu, případně tam převezen poté, když mu bylo poskytnuto úplné zdůvodnění a informace o nezbytnosti tohoto předání a ostatních alternativách, které při tom existují. Instituce, která má nemocného převzít do své péče, musí překlad nejprve schválit.
- Pacient má právo očekávat, že *jeho léčba bude vedena s přiměřenou kontinuitou*. Má právo vědět předem, jací lékaři, v jakých ordinacích, v jakých ordinálních hodinách a na jakém místě jsou mu k dispozici. Po propuštění má právo očekávat, že nemocnice určí postup, jímž bude jeho lékař pokračovat v informacích o tom, jaká bude jeho další péče.

Práva pacientů

- Pacient má právo na *podrobné a jemu srozumitelné vysvětlení v případě, že se lékař rozhodl k nestandardnímu postupu či experimentu. Písemný vědomý souhlas nemocného je podmínkou k zahájení* neterapeutického i terapeutického výzkumu. Pacient *může kdykoliv, a to i bez uvedení důvodu, z experimentu odstoupit, když byl poučen o případných zdravotních důsledcích takového rozhodnutí.*
- *Nemocný v závěru života má právo na citlivou péči* všech zdravotníků, kteří *musejí respektovat jeho přání, pokud tato přání nejsou v rozporu s platnými zákony.*
- Pacient *má právo a povinnost znát a řídit se platným řádem zdravotnické instituce, kde se léčí* (tzv. nemocniční řád). Pacient bude mít právo kontrolovat svůj účet a vyžadovat odůvodnění jeho položek bez ohledu na to, kým je účet placen.

Práva hospitalizovaných dětí

- Děti mají být *do nemocnice přijímány jen tehdy, pokud péče, kterou vyžadují nemůže být stejně dobře poskytnuta v domácím ošetřování nebo při ambulantním docházení.*
- Děti v nemocnici mají právo na *neustálý kontakt se svými rodiči a sourozenci.* Tam, kde je to možné, by se mělo rodičům dostat pomoci a povzbuzení k tomu, aby s dítětem v nemocnici zůstali. Aby se na péči o své dítě mohli podílet, měli by rodiče být plně informováni o chodu oddělení a povzbuzováni k aktivní účasti na něm.
- *Děti a/nebo jejich rodiče mají právo na informace v takové podobě, jaká odpovídá jejich věku a chápání. Mají mít zároveň možnost otevřeně hovořit o svých potřebách s personálem.*

Práva hospitalizovaných dětí

- Děti a/nebo jejich rodiče mají mít právo poučeně se podílet na veškerém rozhodování ohledně zdravotní péče, která je jim poskytována. *Každé dítě má být chráněno před všemi zákroky, které pro jeho léčbu nejsou nezbytné, a před zbytečnými úkony, podniknutými pro zmírnění jeho fyzického nebo emocionálního rozrušení.*
- S dětmi se má zacházet s *taktem a pochopením* a neustále musí být respektováno jejich *soukromí*.
- Dětem se má *dostávat péče náležitě školeným personálem*, který si je *plně vědom fyzických i emocionálních potřeb dětí každé věkové skupiny*.

Práva hospitalizovaných dětí

- Děti mají mít *možnost nosit své vlastní oblečení a mít s sebou v nemocnici své věci.*
- O děti má být *pečováno společně s jinými dětmi téže věkové skupiny.*
- Děti mají být v *prostředí*, které je *zařízeno a vybaveno* tak, aby *odpovídalo jejich vývojovým potřebám a požadavkům*, a aby zároveň vyhovovalo *bezpečnostním pravidlům* a zásadám péče o děti.
- Děti mají mít plnou příležitost *ke hře, odpočinku a vzdělání, přizpůsobené jejich věku a zdravotnímu stavu.*

Práva pacientů v znakové řeči

Práva pacientů přeložená do znakového jazyka ve formě videí – Ministerstvo zdravotnictví